

Obět, nebo hostina?

Foto: Brian Jackson - Adobe Stock

Dovolte mi, vážení a milí, udělat v našem seriálu o slavení eucharistie malou odbočku. Rád bych se dnes věnoval jedné otázce, se kterou si láme hlavu ne jeden z našich současníků. O mši svaté se totiž hovoří různě a různými způsoby – někdy je řeč o oběti, někdy o hostině. Jak je to tedy? A jde to vůbec dohromady?

Nejprve bude záhodno ujasnit si některé pojmy. Co to vlastně znamená, když se řekne „obět“? Co máme na mysli?

Někdy se tento výraz používá pro člověka, který byl postižen nějakým utrpením – a následky pro něj byly zdrucující. Tak můžeme v novinách číst nebo v televizi slyšet, že se nějaký nešťastný řidič stal obětí dopravní nehody, další oběti si „vyžádalo“ zemětřesení nebo válečný konflikt. Možná bychom také o Kristu mohli říci, že byl obětí nespravedlivého rozsudku, takřčečené „justiční vraždy“.

Nebylo by to však přesné. Katechismus nám připomíná, že „Ježíšova smrt nebyla plodem náhody v rámci nějaké nešťastné shody okolností“. Jeho smrt na kříži byla součástí Božího plánu spásy, jak o tom kázal apoštol Petr v den Letnic.

O oběti také mluvíme v souvislosti s bolestí a ztrátou – když se něčeho zříkáme, když jsme ochotni snášet bolest nebo ztrátu, nazýváme to „přinášením oběti“. O člověku, který se vzdá vlastního volného času, aby ho mohl věnovat druhým (třeba při krocení a vzdělávání ministrantů), říkáme, že se jim obětoval.

Také takto bychom mohli mluvit o Kristu. A nebyli bychom první – už apoštol Pavel na-

psal Filipánům, že se Kristus sám sebe zřekl (Flp 2, 7). A Ježíšovo sebedarování je opravdu naprosté a definitivní. Nicméně pořád by tu ještě chyběl jeden důležitý rozměr oběti.

KTERÝ BY TO BYL?

Pomůckou nám může být – jako už dříve několikrát – latinský jazyk. Latina pro „obět“ používá výraz „sacrificium“, což doslova znamená „to, co se stalo svatým, posvátným“. A tady jsme u kořene oběti v křesťanském slova smyslu: obětovat znamená zasvětit Hospodinu, tedy učinit svatým, posvátným.

Jsem přesvědčen, že tohle má na mysli sv. Pavel, když nás vybízí: „Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou!“ (Řím 12, 1) Žít obětí znamená žít zcela a naprosto pro Boha. Ať už dělám cokoli, ať jsem student nebo učitelka, lékař nebo pacient, pošťák nebo královna, ať sedím nebo běžím, pracuji, odpočívám, jím a piji, spím nebo jsem vzhůru, to všechno dělám pro Boha, s Bohem a v Bohu – a to všechno se stává obětí. Když ve všem hledám a nacházím Boha, stává se všechno Boží obětí.

Kristus nám i v tomto může být příkladem. On nežil sám pro sebe – on žil pro Otce. Ať dělal co dělal, vším oslavoval Otce, hlásal Otcovu lásku a vedl druhé k Otci. A pak je docela pochopitelné, že Ježíšův život končí obětí kříže: jeho naprostá odevzdanost Otci vrcholí odevzdáním vlastního života. Vždyť jeho poslední slova jsou: „Otče, do tvých rukou poručím svého ducha!“ (Lk 23, 46)

JAK JE TO TEDY S TOUTO HOSTINOU?

Pojďme se podívat do Písma, co má na mysli Boží slovo, když hovoří o oběti. Po-

můckou nám mohou být oběti Starého zákona – ty, které naznačovaly Ježíšovu obět jako její předobraz. 3. kniha Mojžíšova nám například poskytuje tento popis: „Až budete obětovat Hospodinu hod oběti pokojné, obětujte jej tak, aby ve vás našel zálibení. V den obětního hostu a v následující den se maso sní.“ (Lv 19, 5–6)

A to je zajímavé, že? Když Boží lid Staré smlouvy slavil obět, nemuselo jít v každém případě o naprosté zničení toho, co bylo obětováno; klíčové bylo, že byl obětní dar zasvěcen Bohu. A právě poté se stal pokrmem těch, kdo obět slavili. Starozákonná obět – předobraz a nástin oběti Kristovy – měla tedy charakter obětní hostiny. A není divu, že Kristus ustanovil památku, zpřítomnění své oběti jako obětní hostinu.

Naše vstupní otázka „obět – nebo hostina?“ by tedy mohla mít odpověď „obět – a proto hostina!“. Ten, který podle listu Židům „vešel jednou provždy do svatyně... se svou vlastní krví“ a „skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako obět bez psovkvrny“ (Žid 9, 12.14), nám dává při oslavě této oběti právě své tělo a krev za pokrm a nápoj.

TAK POČKAT! JEDNOU PROVŽDY?

Jak by pak mohla být každá další mše obětí? Ptáte se možná. Není to špatná otázka a nejste první, kdo si ji klade. Jistěže je každá mše obětí, ale jestli dovolíte, podrobnější vysvětlení si nechám na příště.

S trochou napětí se loučí otec Zdeněk Drška

